

Susanna Salonen

NUORISOALAN TYÖNTEKIJÖIDEN KO- KEMUKSIA NUORISOTYÖN PERUS- FUNKTIOIDEN JA EETOKSEN TOTEU- TUMISESTA HEIDÄN TYÖSSÄÄN

Opinnäytetyö

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Yhteisöpedagogikoulutus

2024

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Tutkintonimike	Yhteisöpedagogi (AMK)
Tekijä	Susanna Salonen
Työn nimi	Nuorisoalan työntekijöiden kokemuksia nuorisotyön perusfunktioiden ja eetoksen toteutumisesta heidän työssään
Toimeksiantaja	Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry
Vuosi	2024
Sivut	40 sivua, liitteitä 4 sivua
Työn ohjaaja	Lassi Pöyry

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää nuorisotyön kirjallisuuden pohjalta, miten nuorisotyötä voi määritellä. Tutkimuskysymyksen kautta tarkoituksena oli selvittää, kuinka nuorisoalan työntekijät kokevat Juha Niemisen määrittelemien perusfunktioiden ja eetoksen toteutumisen heidän työssään.

Opinnäytetyön tilaaja on Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry.

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tutkimus toteutettiin yksilöhaastatteluilla ja se on analysoitu sisällönanalyysillä. Osa tutkimustuloksista kerättiin sähköpostihaastattelulla tutkittavien ajan puutteen ja mieltymyksen vuoksi.

Opinnäytetyön tutkimukseen valittiin kolme eri nuorisoalan työntekijää nuorisotyön eri sektoreilta, jotta saatiin laaja-alaiset vastaukset eri funktioiden ja eetoksen toteutumisesta nuorisotyön eri konteksteissa.

Tutkimuksen tuloksista voidaan todeta, että nuorisotyön perusfunktiot ja eetos ovat vielä läsnä ja oleellisia tänäkin päivänä nuorisotyössä. Ne ohjaavat nuorisotyötä, mutta eri toimintaympäristöissä ne näkyvät ja painottuvat eri tavoin.

Tutkimuksen vastausten otanta oli pieni ja perustuivat vain yksittäisten henkilöiden kokemuksiin, joten vastauksista ei voida yleistää niiden koskevan koko nuorisotyön kenttää. Jatkotutkimukset tutkimuskysymyksen laaja-alaiseen tutkimiseen ovat siis tarpeen.

Asiasanat: nuorisotyö, perustehtävä, eetos

Degree title	Bachelor of Humanities
Author	Susanna Salonen
Thesis title	Experiences of youth sector employees on the implementation of the basic functions and ethos of youth work in their work
Commissioned by	The Finnish National Youth Council Allianssi
Time	2024
Pages	40 pages, 4 pages of appendices
Supervisor	Lassi Pöyry

ABSTRACT

This thesis aimed to find out through youth work literature how youth work can be defined and through the research question how youth workers experience the basic functions and ethos defined by Juha Nieminen are realized in their sector of youth work.

This thesis was commissioned by The Finnish National Youth Council Allianssi.

This thesis is qualitative research done by means of individual interviews and the results were analyzed using content analysis. Some of the research results were obtained as an email interview due to time restrictions and preferences of the interviewees.

Three youth workers from different youth work sectors were selected for this research to gather wide-ranging answers about the realization of the basic functions and ethos in different contexts of youth work.

The results of the interviews make it possible to conclude that the basic functions and ethos are still present in youth work today. However, some aspects of them are more present than others depending on the sector in which the youth work is being done. Also, between different youth work fields the ethos and basic functions are implemented in different ways to cater well to the specific wants and needs of the youth. The sampling group was quite small and only presents information of individual personnel in the youth work field. Thus, the answers cannot be generalized to apply to the entire youth work field. Further research is needed to be able to research the research question in a more in-depth fashion.

Keywords: youth work, basic task, ethos

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	7
2.1	Nuorisotyön historiaa.....	7
2.2	Nuorisotyön eetos.....	7
2.3	Nuorisotyön määrittelyä sen funktioiden avulla.....	10
2.4	Nuorisotyö kunnissa, järjestöissä ja kirkoissa.....	14
2.5	Nuorisolaki ja valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023.....	17
2.6	Nuorisokasvatus.....	18
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	20
3.1	Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko.....	20
3.2	Tutkimuskysymys ja tutkimusote.....	20
3.3	Aineistonkeruumenetelmä.....	21
3.4	Aineiston analyysimenetelmä.....	21
4	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	22
4.1	Nuorisotyön eetoksen koettu toteutuminen.....	22
4.2	Nuorisotyön eetoksen koettu toteutuminen Nuotta-valmennuksessa.....	22
4.3	Nuorisotyön eetoksen koettu toteutuminen koulunuorisotyössä.....	24
4.4	Nuorisotyön eetoksen koettu toteutuminen seurakunnan nuorisotyössä.....	27
4.5	Nuorisotyön perusfunktioiden koettu toteutuminen.....	30
4.6	Nuorisotyön perusfunktioiden koettu toteutuminen Nuotta-valmennuksessa.....	30
4.7	Nuorisotyön perusfunktioiden koettu toteutuminen koulunuorisotyössä.....	32
4.8	Nuorisotyön perusfunktioiden koettu toteutuminen seurakunnan nuorisotyössä.....	33
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	34
5.1	Tulosten pohdinta.....	34
5.2	Opinnäytetyön luotettavuus.....	36
	LÄHTEET.....	37
	LIITTEET	

Liite 1 HAASTATTELURUNKO

1 JOHDANTO

Nuorisotyön määrittelyjen verkon ollessa hyvin laaja ja hankala sai innostuksen tähän opinnäytetyöhön. Opinnäytetyön tarkoituksena on koota ja tuoda ilmi nuorisotyön kentän erilaisia määrittelyjä ja lähtökohtia kirjallisuudesta, sekä vastata tutkimuskysymykseen: miten nuorisoalan eri toimintaympäristöissä työskentelevät kokevat nuorisotyön perusfunktioiden ja eetoksen toteutuvan heidän työssään?

Nuorisotyön teoriassa ja käytännössä on ikuisesti läsnä kysymys siitä, mitä nuorisotyö oikein on. Nuorisotyötä ei ole yhtä samanlaista. Nuorisotyö on tärkeää, mutta sen merkitys on hankala osoittaa. (Cederlöf 1998, 11–29.) Nuorisotyön ominaisuutena voi pitää sitä, että sen toimialasta asioita käynnistetään uudelleen unohtaen aiemmat kokemukset samasta asiasta. Tämä kertoo siitä, että nuorisotyön toimialan luonne on elävä ja jatkuvasti muuttuva toimija mutta myös sen historiattomuudesta, käsitteellisestä jäsentymättömyydestä sekä nuorisotyöhön liittyvän pitkäaikaisen perustutkimuksen puutteesta. Nuorisotyön heikkoudeksi voi myös sanoa, että sen ammatillisen työotteen kuvaamisessa on epäonnistuttu. (Nieminen 2007a, 21–23; Kiilakoski ym. 2015, 48–50.) Vaikka nuorisotyön tehtäviä ja nuorisotyön koulutuksen sisältöjä on hankala määritellä, ei se kumminkaan ole mahdotonta ja tässä opinnäytetyön teoriaosuudessa avataan myös niitä.

Opinnäytetyö on tutkimustyö ja tutkimus on toteutettu yksilö- ja sähköpostihaastatteluin. Tutkimusote opinnäytetyössä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusote. Opinnäytetyön tutkimuksen tarkoitus on selvittää nuorisoalan työntekijöiden kokemuksia siitä, kuinka nuorisoalan eri toimintaympäristöissä työskentelevät kokevat nuorisotyön perusfunktioiden ja eetoksen toteutuvan heidän työssään. Tiedonkeruu toteutettiin yksilö- ja sähköpostihaastatteluina. Haastattelut tapahtuivat kevään 2024 aikana. Opinnäytetyö on Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry:n toimeksiantama.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

2.1 Nuorisotyön historiaa

Suomessa nuorisotyöllä on kristilliseen perinteeseen pohjautuvat juuret, sillä nuorisotyö on lähtöisin kirkkojen ja seurakuntien toiminnasta. Suomalaisen nuorisotyön alkuna voidaan kuitenkin pitää 1800-luvun loppupuolella perustettuja nuorisojärjestöjä ja -yhdistyksiä. (Nieminen 1995, 16–29.) Nuorisotyö on siis saanut alkunsa kristillisestä perinteestä, josta se muuttui järjestö ja yhdistys painotteiseksi, josta se on taas muuttunut siksi mitä se on nykypäivänä.

1970-luvulla kuntien rooli oman nuorisotoiminnan järjestäjänä ja edellyttäjänä korostui. Erilaiset nuorisojärjestöt järjestivät itse toimintaa, jota kunnat tukivat taloudellisesti sekä loivat nuorisotiloja. Tähän aikaan kuntien oma nuorisotoiminta oli nuorisokahvilatoimintaa sekä harrastustoimintaa. 1980-luvulla nuorten aktiivinen toiminta järjestöissä hiipui ja tätä myötä nuorisotoiminta muuttui yksilökeskeisemmäksi sekä kulutushaluisemmaksi. Tällöin kunnan nuorisotyöllä oli hankaluuksia suhteensa kanssa aktiivisesti toimiviin nuoriin eikä kunnan asema nuorisotyön edellytysten luojana sekä nuorisojärjestöjen toimijana enää toiminut. Tätä myötä myös kuntien nuorisotyö suuntautui enemmän nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn yhteistyössä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä koulutoiminnan kanssa. (Silvennoinen 2001, 23; Nieminen 1995, 365–375.)

2.2 Nuorisotyön eetos

Nuorisotyön eetoksessa yhteisöllisyys on lähtökohta, tavoite, ympäristö ja väline. Eetoksen yleinen sisältö on vapaus, vaikka siinä olisikin läsnä kontrollia ja sosiaalistamisen tavoitteita. Nuorisotyön eetoksen eettisyys on itsessään tärkeä, sillä etiikassa on kysymys asenteesta, joka toteutuu aina suhteessa johonkin joko tiedostetusti tai tiedostamattomasti. Nuorisotyön eetos toteutuu nuorisotyön kentällä avoimen, ennakkoluulottoman ja arvostavan nuoren kohtaamisen myötä. (Cederlöf 2017, 53–56.)

Nuorisotyön eetos tarkoittaa nuorisotyön eettistä luonnetta, joka merkitsee myös suhtautumistapaa ja asennoitumista (Cederlöf 2017, 53). Eetoksella tar-

koitetaan kokonaisuudeksi, instituutioksi tai järjestelmäksi hahmotetun nuorisotyön eettisiä piirteitä sekä suhtautumistapaa maailmaan ja ihmisiin arvojen pohjalta (Nieminen 2007a, 33).

Nuorisotyön ajatuksen voi jakaa viiteen eri peruskiveen, jotka ovat voluntarismi, nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus, nuorten kansalaisuuden lujitus, aikuisten kasvatusvastuun ja -oikeuden tunnustus sekä relatiivinen ja pluralistinen arvoperusta. (Nieminen 2007a, 33–34.)

Ensimmäinen eetoksen peruskivi voluntarismi on ihmisen tahdon vapauden ja vapaaehtoisuuden periaate. Nuorisotyön voluntarismi rakentuu kolmesta tekijästä. Näitä ovat:

- Nuorten vapaaehtoinen osallistuminen
 - o Nuori voi joko omasta tahdostaan osallistua nuorisotyöhön tai jäädä pois ilman oikeudellisia seurauksia.
- Nuorisotyön organisoinnin vapaaehtoisuus
 - o Nykyaikainen nuorisotyö on alkujaan ollut vahvasti osa kansalaisjärjestöjen toimintaa, ja vapaaehtoistoiminta on pysynyt yhtenä nuorisotyön muotona ammattimaisen nuorisotyön rinnalla.
- Rahoituksen vapaaehtoisuus
 - o Voluntarismi on leimannut Suomessa omalla tavallaan nuorisotyön rahoitusta ja rahoituslähteitä. Merkittävä osa nuorisotyön rahoituksesta on nimittäin tullut vapaaehtoisen kulutuksen kautta veikkaus- ja raha-arpajaispeliin varoista. Tähän liittyy kiisteltäviä poliittisia kysymyksiä. (Nieminen 2007a, 34.)

Toinen peruskivi on nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus. Nuorisotyön perimmäinen oikeutus tulee nuorilta, he ovat vapaasti omasta tahdostaan mukana sellaisessa nuorisotyössä, jonka he kokevat mielekkääksi ja tarpeelliseksi. Nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus ei tarkoita sitä, että nuorten jokainen tarve olisi sellaisenaan hyväksytty tai sitä, että itsemääräämisoikeus olisi rajaton kaikissa tilanteissa. Nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus tarkoittaa sitä, että hyväksyttävänä pidettyjen ja nuorten kasvua tukevat tarpeet on otettu huomioon. Tämän peruskiven toteutus on usein kontaktityötä tekevän nuorisotyöntekijän vastuulla kuten

myös nuorten sosialisointin ja personalisointin edistäminen. Nuorisotyöntekijän ja nuoren suhde perustuu molemminpuoliseen vuorovaikutukseen. (Nieminen 2007a, 35.)

Kolmas peruskivi eli nuorten kansalaisuuden lujitus tarkoittaa sitoutumista sen lujittamiseen. Lähtökohtana nuorisotyössä on se, että nuori on yhteisössään kykenevä, osallistuva ja aktiivinen jäsen. Yhteisö voi olla esimerkiksi jokin nuorisotyön pienryhmä, jota kautta nuoret pääsevät vaikuttamaan heitä koskevaan päätöksentekoon nuorisotyön tukena. (Nieminen 2007a, 35.)

Neljäs peruskivi on aikuisten kasvatusoikeuden ja kasvatustuon tunnus. Se on tunnustettu nuorisotyössä. Aikuisen rooli nuorisotyön tavoitteiden asettelussa, sisällössä ja toiminnan organisoimisessa on merkittävä. Nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus sekä sosialisointin yhdistäminen on aikuisen vastuulla. Aikuisen rooli vaihtelee nuoren suorasta ohjauksesta, nuorten omien toimintaryhmien mahdollistavien rakenteiden luomiseen ja ylläpitoon. (Nieminen 2007a, 36.)

Viides ja viimeinen peruskivi on arvopohjan relativisuus ja arvopohjan pluralistisuus. Relatiivisella eli suhteellisella arvoperustalla tarkoitetaan sitä, että ei ole olemassa yleispäteviä arvoperustoja, joista voisi soveltaa koko nuorisotyötä ohjaavia yhtenäisiä kasvatustavoitteita tai toimintasääntöjä.

Pluralistisuudella eli moniarvoisuudella tarkoitetaan sitä, että nuorisotyössä on myös muista erilaisista arvoperustoista tulleita tahoja, toimintatapoja sekä pedagogikoita. Nuorisotyön monifunktioisuudesta, moninaisuudesta ja moniarvoisuudesta seuraa, että moniarvoisessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa nuorisotyöllä tuskin voi olla ikinä yleispäteviä menetelmiä tai ohjausoppeja. Nuorisotyön on pystyttävä vetämään rajoja ja kieltäytymään säilyttääkseen eettisyytensä, osaamisensa, identiteettinsä, riittävät resurssit sekä työntekijöidensä työkyvyn. (Nieminen 2007a, 37–38.)

2.3 Nuorisotyön määrittelyä sen funktioiden avulla

Nuorisotyössä ei ole yksiselitteistä yhdenmukaisuutta nuorisotyön määrittelyksi, sillä nuorisotyön tavoitteet tai arvot hajautuvat riippuen siitä mistä näkökulmasta sitä katsotaan tai toteutetaan (Cederlöf 2017, 53). Nuorisotyötä harjoittavilla tahoilla on oikeus määritellä ja päättää tehtävänsä ja tapansa itse nuorisotyön toteuttamiseksi. (Nieminen 2007a, 22.) Näitä tahoja voi olla esimerkiksi nuorisojärjestöt, koulunuorisotyö ja seurakunnan nuorisotyö.. Sen myötä nuoriso- ja kansalaisjärjestöjen, kirkkojen, seurakuntien, erilaisten yhteisöjen ja oppilaitosten harjoittama tapa toteuttaa nuorisotyön tehtäviä ja tavoitteita voi erota monin eri tavoin. (Nieminen 2007a, 22–23.)

Vaikka nuorisotyöllä ei ole selkeää yhtenäistä määritelmää, voi sitä lähteä selvittämään esimerkiksi sen tehtävien pohjalta. Nuorisotyölle voikin määrittää neljä yleistä tehtävää eli funktiota. Nämä funktiot ovat sosialisatio, personalisaatio, kompensatio sekä resursointi- ja allokointi. (Nieminen 2007a, 23.)

Sosialisaatiofunktioilla tarkoitetaan nuorten liittämistä kulttuurin, yhteiskunnan ja lähiyhteisön jäseniksi. Tarkoituksena on siirtää sekä kulttuurissa että yhteiskunnassa hyväksi todettuja arvoja, rooleja, toimintamalleja sekä käyttäytymistapoja nuoriin. Sosialisatioon avulla nuoret voivat omaksua heille tarjottuja malleja kuten myös muuttaa tai hylätä niitä. Sosialisatio pitää sisällään vanhan kulttuuriperinnön juurruttamisen nuoriin mutta samalla myös erilaisten taitojen, tietojen, arvojen ja toimintatapojen opettamisen, joilla nuoren osallistuminen yhteiskunnan sekä yhteisöjen uudistamiseen ja kehittämiseen mahdollistuu. (Nieminen 2007a, 23.)

Alun perin sosialisatioon tehtävä oli juurruttaa nuoriin isänmaallisuutta, ahkeruutta, kristillisyyttä, raittiutta ja kuuliaisuutta. Vuosien saatossa sosialisatiofunktion tehtävä on kuitenkin muuttunut ja se onkin sosialisatiofunktioille ominaista. Ajan kuluessa sen sisältö muuttuu, mutta sen toivottavasta sisällöstä ollaan erimielisiä. (Nieminen 2007a, 23.)

Keskeisenä sosialisatioon piirteenä on kuitenkin ollut ja pysynyt poliittinen sosialisatio. Poliittisen sosialisatioon tavoitteena on opettaa nuorille kansalaisyhteiskunnan sekä poliittisen järjestelmän toimintatapoja näin mahdollistaen

nuorille yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja osallistumisen. Poliittista sosialisaa-
tiota toteutetaan esimerkiksi puoluepoliittisten etu- ja nuorisjärjestöjen toimin-
nassa sekä yhteiskunnallisen aktiivisuuden kasvattamisena esimerkiksi yh-
dessä toimimisen ja päättämisen avulla, pienryhmätoiminnassa, vastuukasva-
tuksessa sekä yhteiskuntatiedon opettamisella. (Nieminen 2007a, 24.)

Personalisaatiofunktiolla taas tarkoitetaan nuoren tukemista ja ohjaamista hä-
nen kehittyessään omaksi itsekseen. Tavoite on tukea ja ohjata nuorta itse-
näiseksi sekä opettaa nuorta tunnistamaan omat tarpeensa ja pyrkimyksensä.
(Nieminen 2007a, 24–25.)

Personalisaatiofunktion toteutus vaatii sitä, että nuorisotyö tunnistaa, tunnus-
taa ja tukee nuoren yksilöllisyyttä, ainutlaatuisuutta sekä omaleimaisuutta.
Nuorisotyön tulee tarjota nuorille innostavia oppimiskokemuksia heidän per-
sooniensa vahvistamiseksi ja kehittää nuorten henkilökohtaisia mahdollisuuk-
sia. Nuorisotyöhön tulee sisällyttää nuorten tarpeiden kunnioitusta ja kuule-
mista, jotta voidaan taata erityislaatuinen kohtaaminen. Nuorten mahdollisuus
luoda myönteistä minäkuvaa kehittäen heidän persoonallisia taitojaan ja itseil-
maisuaan juuri kunkin yksilön tavalla on mahdollista nuorisotyön kulttuuri- ja
harrastustoiminnan avulla. (Nieminen 2007a, 24–25.)

Kompensaatiofunktion tehtävänä on tasoittaa sosialisatio- ja personalisaa-
tiofunktion puutteita ja korjata niiden vaikeuksia eli tämän kohdalla voidaan
puhua korjaavasta nuorisotyöstä. Kompensaatiofunktion ajatus on auttaa ja
ohjata nuoria, joilla on syystä tai toisesta ongelmia liittyä yhteiskuntaan tai to-
teuttaa omia mahdollisuuksiaan. Kompensaatiofunktion toiminta keskittyy hei-
koimmassa asemassa oleviin sekä erityisryhmien nuoriin ja toiminnan avulla
pyritään korjaamaan nuorten yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja henkilökohtai-
sen elämänhallinnan pulmia ja puutteita. Tämän funktion sisällyttämisestä
nuorisotyöhön ei olla yksimielisiä, sillä osa sen tehtävistä on mahdollista rajata
nuorisotyön ulkopuolelle, esimerkiksi sosiaalityöhön, terveydenhuoltoon, päih-
dehuoltoon ym. Myös jotkut erityisnuorista voivat tarvita sellaista ohjausta, tu-
kea ja hoitoa johon nuorisotyöllä ei ole osaamista taikka resursseja. (Nieminen
2007a, 25.)

Resursointi- ja allokontifunktiolla tarkoitetaan vaikuttamista yhteiskunnan nuorille antamiin resursseihin ja niiden kohdentamiseen (Nieminen 2007a, 26). Nuorten kasvu- ja elinolosuhteisiin vaikuttaminen on ollut pääsääntöisesti nuorten etujärjestöjen ja puoluepoliittisten nuorisojärjestöjen tehtävä 1900-luvun alusta alkaen. Tarkoituksena on ollut, että nuoret vaikuttavat järjestöjen kautta heitä koskeviin asioihin. (Nieminen 2007a, 26.)

Resursointi- ja allokontifunktiota toteutetaan pääsääntöisesti nuorisopolitiikalla. Nuorisopolitiikan tarkoituksena on huomioida nuoret resurssien jaossa ja kohdentamisessa päätöksenteossa. Tämän funktion toteuttamisen vastuu onkin siis ensisijaisesti nuorisopolitiikan tehtävä. Nämä neljä funktiota eivät sulje toisiaan pois, eli nuorisotyön eri tahot voivat toteuttaa useampaa funktiota samaan aikaan. (Nieminen 2007a, 26–27.)

Näiden funktioiden avulla voidaan muodostaa kokonaiskuva nuorisotyön yleisistä tehtävistä sekä ne voidaan määritellä nuorisotyön positiivisiksi tehtäviksi (Nieminen 2007a, 27; Soanjärvi 2011, 26). Näiden tehtävien ja niiden sisältämien tavoitteiden lisäksi on oleellista kuitenkin muistaa, että nuorisotyön tavoitteet ja tehtävät kumpuavat myös nuorten tarpeista, nuorisotyön perinteestä, nuorisolaista sekä nuorisopolitiikasta. On tärkeää, että nuorisotyössä huomioidaan aktiivisesti kasvavien nuorten tarpeet, oikeudet, kulttuurit, erilaiset ryhmät, alueellinen ja yhteiskunnallinen tilanne sekä meitä kaikkia ympäröivä maailma. Nuorisotyön keskeisenä elementtinä on nuorten toiveiden ja osallisuuden mukaan ohjautuva yhteisöllinen toiminta. (Kivijärvi 2021, 30.)

Nuorisotyössä on vahvasti läsnä monifunktioisuus sekä funktionaalinen eriytymättömyys. Monifunktioisuus tarkoittaa sitä, että nuorisotyössä on useita yleisiä tehtäviä ja funktionaalinen eriytymättömyys sitä, että nuorisotyössä ei olla haluttu, kyetty tai voitu keskittyä vain yhteen yleiseen tehtävään. On myös mahdollista, että nuorisotyössä on läsnä piilofunktioita eli tiedostamattomia tai tarkoittamattomia tehtäviä. Suomen nuorisotyön historiassa esimerkiksi kontrollifunktio on ollut ajoittain tietoista ja ajoittain tiedostamatonta toimintaa. Käytännössä nuorisotyön julkilausumattomana tehtävänä voidaan pitää nuorten vapaa-ajan valvontaa. (Nieminen 2007a, 27.)

Sosialisaatio-, personalisaatio- ja kompensatiofunktiot merkitsevät, että nuorisotyön tarkoitus on vaikuttaa nuorten ymmärrykseen, arvostukseen, tietoihin, taitoihin ja toimintaan niin, että saadaan aikaan pysyvä muutos joko sisäisesti, kasvun myötä tai ulkoisesti heti havaittavan oppimisen tuloksena. Näiden funktioiden eli nuorisotyön tehtävien lisäksi nuorisotyötä määrittävät myös erilaiset oppimisympäristöt ja eetos. (Nieminen 2007a, 27–38.)

Nuorisotyön tehtäväkokonaisuuteen voidaan myös liittää niin sanottu perusnuorisotyö (Cederlöf 2004, 51). Tähän kuuluvat nuorisotiedotus, osallisuus- ja vaikuttamistoiminta, nuorisotilatoiminta ja näiden tilojen ylläpitotehtävät, viikonlopputoiminta, harrastustoiminnan järjestäminen ja mahdollistaminen, tapahtumatoiminta, erilaiset elämyspedagogiset toiminnot sekä paikallisten yhdistystoimintojen tukeminen ja aktivointitoimet. Osana tätä nuorisotyötä voidaan tehdä erityisnuorisotyötä, joka pitää sisällään nuorten tukemisen, neuvonnan, ohjauksen, koulutuksen sekä työelämän ulkopuolelle jääneiden palvelut. Tarvittaessa perusnuorisotyö pitää sisällään myös sosiaalisen ja etsivän nuorisotyön. Projektit, toiminnan tiedotus, nuorisopolitiikkaan vaikuttaminen sekä nuorten elinolojen parantaminen ovat myös oleellinen osa nuorisotyön tehtäviä unohtamatta yhteistyötä kolmannen sektorin nuorisopalveluiden kanssa. Laadukas nuorisotyö on nuorten paikallisiin tarpeisiin perustuvaa sekä kaikille avointa mutta tarvittaessa kohdennettua työtä sitä tarvitseville nuorille. (Cederlöf 2004, 51–53.)

Nuorisotyön funktioiden, arvojen sekä tavoitteiden määrittelystä on myös syntynyt eräänlainen nuorisotyön opetussuunnitelma, jossa nuorisotyön työmuodoiksi luetaan yhteiskunnallinen ja yhteisöllinen nuorisotyö, osallisuustoiminta sekä kulttuurinen ja kohdennettu nuorisotyö. Työmuotojen lisäksi tässä opetussuunnitelmassa määritellään myös yksittäisiä tehtäviä, joita nuorisotyö pitää sisällään. Näitä ovat nuoren kasvun ja kehityksen tukeminen, nuoren mahdollisuuksien vahvistaminen ikäistensä seurassa, nuorten sukupolven toimintamahdollisuuksien vahvistaminen vanhempien sukupolvien kanssa, nuoren ymmärryksen lisääminen erilaisiin palvelujärjestelmiin ja rakenteisiin, nuoren suhteen tukeminen ympäristön, yhteiskunnan, maailman ja kulttuurin kanssa sekä nuorten näkökulman esiintuominen päätöksenteossa sekä heidän olosuhteisiinsa vaikuttaminen. Nuorisotyön toimintakenttä on siis erittäin laaja. (Kiilakoski ym. 2015, 56–103.)

Vaikka nuorisotyön tehtävät ja tavoitteet on kuvattu eri tavalla eri lähteissä, niiden voi huomata silti pitävän sisällään Niemisen määrittelemät pääfunktiot nuorisotyön yleisistä tehtävistä, sillä kuten jo aiemmin tässä opinnäytetyössä on mainittu, nuorisotyön arvot ja tavoitteet riippuvat siitä, missä kontekstissa ne ovat (Cederlöf 2017, 53). Erilaisten määrittelyjen pohjalta voi kuitenkin huomata nuorisotyön moninaisuuden.

2.4 Nuorisotyö kunnissa, järjestöissä ja kirkoissa

Nuorisotyön määrittelyn selventämisessä on myös kertoa, millaista nuorisotyö voi olla kunta-, järjestö- ja kirkkopuolella. Suomessa kuntalaki määrää sen, että jokaisessa kunnassa on toteutettava nuorisotyötä ja -politiikkaa sekä ottaa tässä toiminnassa huomioon nuorisolain 2. § pykälän tavoitteet, lähtökohdat sekä paikalliset olosuhteet (Kuntalaki 10.4.2015/410). Valtaosassa kuntia nuorisotoimi ei muodosta omaa hallintoalaansa vaan on sijoitettu jonkin muun hallinnonalan alle esimerkiksi opetus- ja sivistystoimeen, vapaa-ajantoiimeen tai johonkin muuhun toimialaan (Kivijärvi ym. 2021, 13).

1960-luvulla kunnallinen nuorisotyö alkoi vahvistumaan ja tänä päivänä sillä on keskeinen asema järjestöjen ja kirkon tekemän nuorisotyön rinnalla. Aikanaan kunnallinen nuorisotyö nähtiin tarpeellisena, sillä kaikki nuoret eivät päässeet mukaan nuorisjärjestöjen tekemään työhön. (Viitanen 2017, 266.)

Kunnallisen nuorisotyön perustehtäväselvityksen pohjalta voi sanoa, että kunnallinen nuorisotyö muodostuu kuudesta nuorisotyön osa-alueesta. Nämä osa-alueet ovat nuorisotilatoiminta, nuorten oman toiminnan tukeminen, järjestöjen työn tukeminen, nuorten tieto- ja neuvontapalvelut, ehkäisevä päihdetyö ja erityisnuorisotyö sekä muut nuorisotoimen tehtävät. (Gretchel 2012, 163–164.)

Nuorisotilatoiminnassa nuorisotyö toteutuu vuorovaikutuksellisessa ympäristössä kasvatuksellisen ohjauksen avulla sekä nuorten harrastus- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisäävänä toimintana. Nuorten oman toiminnan tukeminen kunnassa tapahtuu nuorisovaltuuston kautta, jossa nuorilla on mahdollisuus

ottaa kantaa, tehdä aloitteita, osallistua erilaisiin projekteihin, vaaleihin ja koulutuksiin sekä järjestää tapahtumia nuorille, tehdä yhteistyötä muun muassa oppilaskuntien ja muiden kuntien nuorisovaltuustojen kanssa. (Gretchel 2012, 164.)

Järjestöjen työn tukeminen tapahtuu nuorisojärjestöjen, nuorisotoimen ja nuorisolautakunnan yhteisten tapaamisten ja koulutusten kautta. Lisäksi sivuston ylläpito, erilaisten tiedotteiden kokoaminen järjestöstä sekä järjestöjen ja nuorten toimintaryhmien avustus sekä kunnan vastaaminen järjestöjen tilatarpeisiin on myös järjestöjen työn tukemista. (Gretchel 2012, 164.)

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut voidaan toteuttaa kunnassa nuorille tiedottamisen sekä nuorilta nuorille tiedottamisen eri asioista eri kanavia hyödyntäen. Tässä voi olla muun muassa sosiaalinen media tai kaupungin nettisivut. Tiedottamista voi toteuttaa myös toiminnallisesti esimerkiksi nuorisokahviloiden teemailloissa sekä nuoriso-ohjaajien koulukäyntien aikana. Myös tiedon jakaminen nuorten elinoloista ammattilaisille sekä messujen ja erilaisten tapahtumien järjestäminen kuuluu nuorten tieto- ja neuvontapalvelu osa-alueen sisälle. (Gretchel 2012, 165.)

Ehkäisevää päihdetyötä ja erityisnuorisotyötä voidaan toteuttaa esimerkiksi koulu yhteistyöllä ennaltaehkäisevän päihdetyön opetuskokonaisuudella, pienryhmillä, teemapäivillä ja tapahtumilla, erilaisilla koulutuksilla sekä yhteistyöverkoston luomisella, ylläpidolla ja niiden kanssa toimimisella. Muut nuorisotoimen tehtävät pitää sisällään nuorten oleskelupaikkojen (esimerkiksi skeittipuisto, urheilukenttä ym.) ylläpidon ja kehittämisen. (Gretschel 2012, 165–168.)

Nuorisojärjestöksi voi määritellä vähintään kolmen henkilön muodostaman voittoa tavoittelemattoman ja yhteisten intressien toteuttamiseen keskittyneen aatteellisen yhteenliittymän, jonka toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja joka on julkisesta vallasta riippumaton (Viitanen 2007, 269). Nuorisojärjestöt eivät enää välttämättä ole kokonaisvaltaisia nuorten toimintaympäristöjä, vaan ne voidaan nähdä palvelujen tuottajina, tiettyjen harrastusmahdollisuuksien tarjoajina tai nuorten omaehtoisen yhteiskunnallisen toiminnan virittäjinä (Viitanen 2007, 263).

Järjestötoiminta on arvokasta nuorisotyössä ja sillä on pitkä perinne Suomen nuorisotyön historiassa. Järjestöjen toteuttama nuorisotyö on vanhempaa kuin kuntien toteuttama nuorisotyö ja se on toiminut kimmokkeena aikanaan kunnallisen nuorisotyön kehittämiseksi. Järjestöllisen nuorisotyön ja kunnallisen nuorisotyön yhteistyö on tärkeää, sillä yksinään kunnallinen nuorisotyö ei pysty vastaamaan kaikkiin nuorisotyön tarpeisiin. Järjestöllisessä nuorisotyössä on edellytykset sosiaalisen yhteisöllisyyden kuten myös yksilöllisten ominaisuuksien kehittämiseksi ja kasvulle. Järjestötoiminta on kansalaistoimintaa, joka ylläpitää arvoja, tukee nuorten osallistumismahdollisuuksia ja kansalaisvalmiuksia sekä sen toiminnan yhteydessä opitaan monia taitoja ja valmiuksia, jotka ovat elämässä ja yhteiskunnassa välttämättömiä. (Cederlöf 1998, 19–21.)

Järjestössä tehtävän nuorisotyön määrittely ei ole helppoa. Osittain on kyse siitä millä tavalla järjestöt haluavat itse määritellä tekemänsä työn sekä minkälaisia merkityksiä sille annetaan (Söderlund 2012, 192). Hankaluuksia tuottaa myös nuorisojärjestöjen laaja kirjo, materiaalia on saatavilla runsaasti mutta sitä ei ole systemaattisesti kerätty tai tutkittu sekä nuorisojärjestöjen toiminnasta ei ole laajalti käyty teoreettista keskustelua (Viitanen 2007, 263). Lisäksi osa nuorisojärjestöistä ei välttämättä koe nuorisotyön käsitettä omakseen kuvaamaan heidän toimintaansa, vaikka ulkopuolelta siitä voisi havaitakin jonkun nuorisotyön muodon. Nuorisotyötä tehdään monissa eri muodoissa sekä sitä tekevät monet eri toimijat eri sektoreilla. Kuitenkin näiden kaikkien välillä on yhteisiä nimittäjiä, joita on syrjäytymistä ennaltaehkäisevä toiminta sekä se, että toiminta edistää siihen osallistuvien nuorten sosiaalisia ja yhteiskunnallisia valmiuksia ja oppimista. Järjestöistä voi puhua kasvatusyhteisöinä, joihin osallistumisella on merkitystä nuoren kehityksen, sosiaalisten taitojen kerryttämisen sekä yleisen hyvinvoinnin kannalta. Järjestöissä nuorisotyö toteutuu usein ryhmätoimintana, mutta se ei tarkoita sitä, etteikö toiminta voisi olla myös sosiaalista nuorisotyötä tai yksilöllistä kohtaamista. (Söderlund 2012, 192–195.)

Kristillinen nuorisotyö on yksi kirkon perustehtävistä ja lähtökohdiltaan hengellistä toimintaa. Hengelliset tavoitteet kuitenkin pyritään saavuttamaan ensisi-

jaisesti kasvatuksen keinoin. Kirkon nuorisotyön voi jakaa hengelliseen, pedagogiseen ja sosiaaliseen lähtökohtaan. (Launonen 2012, 78.) Nämä kirkon nuorisotyön piirteet voi korostua erikseen tai jopa toisiinsa kietoutuneena. Hengellistä kirkon nuorisotyössä on ollut yksilön sekä yhteisön uskon ja uskon harjoittamiseen liittyvä toiminta, esimerkiksi hartaudet, rukoukset sekä veisut. Pedagogista toimintaa on kirkon nuorisotyön monet kasvattamisen ja opettamisen muodot, joita käytetään yleisestikin lapsi- ja nuorisotyössä. Hengellinen ja pedagoginen lähtökohta perustuu kristilliseen kasvatukseen ja hengellinen ja sosiaalinen lähtökohta perustuu diakoniaan. Sosiaalinen lähtökohta näkyy eri tavoin, pyrkimyksenä ehkäistä syrjäytymistä sekä lisätä osallisuutta mutta myös toiminnan organisoimisena ryhmien ja yhteisöjen kanssa. Sosiaalisen ja pedagogisen lähtökohdan väliin soveltuu hyvin sosiaalipedagogiikka, vaikkei sillä olekaan vakiintunutta käyttöä kristillisessä nuorisotyössä. (Launonen 2012, 85.)

Kirkon nuorisotyön voi jakaa kolmeen alueeseen: työhön varhaisnuorten, nuorten sekä nuorten aikuisten kanssa. Varhaisnuorten toiminnan keskeinen muoto on kerhotoiminta. Tämän lisäksi usein retki- ja leiritoiminnalla on kysyntää. Nykyään kirkon varsinainen nuorisotyö on vahvasti rippikoulun ympärillä ja sen voikin sanoa olevan jo osa suomalaista nuorisokulttuuria. Myös rippikouluissa tapahtuva isostoiminta on osa kirkon varsinaista nuorisotyötä. Kirkon nuorisotyössä kokoontuvan toiminnan ohella pyritään myös yhteistoimintaan lasten ja nuorten kanssa muiden paikallisesti toimivien tahojen kanssa. Tätä on esimerkiksi kouluissa tapahtuva työ sekä yhteistyö muiden kunnan nuorisotyön tahojen ja järjestöjen kanssa. (Launonen 2012, 82–84.)

2.5 Nuorisolaki ja valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023

Suomessa nuorisotyötä ohjaa ensisijaisesti nuorisolaki. Nuorisolaissa nuorella tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. Laki edellyttää jokaisen kunnan järjestämään kunnassaan edellytykset nuorisotyölle ja nuorisotoiminnalle sekä järjestämään nuorille suunnattuja palveluita ja tiloja, unohtamatta nuorten kansalaistoiminnan tukemisen. Laki velvoittaa kuntia myös järjestämään ohjaus- ja palveluverkoston nuorille. Nuorisolaissa korostetaan nuorten kuulemista sekä heidän

mahdollisuksiensa osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnassa. Nuorisolaissa nuorisotyö määritellään nuoren kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemisenä yhteiskunnassa. (Nuorisolaki 21.12.2016 1285/2016.)

Valtakunnallisessa nuorisotyön ja -politiikan ohjelmassa (VANUPO) 2020–2023 nuorisotyötä kuvaillaan myös nuorten kasvun ja toimijuuden tukijana omaehtoisen sekä ohjatun toiminnan kautta, osana nuorten hyvinvointityötä sekä monialaisena toimintakenttänä eri tahojen välillä. Lisäksi nuorisotyötä kuvaillaan nuorten kansalaistoiminnan vahvistajana, demokratiakasvatuksen edistäjänä, nuorten osallisuuden lisääjänä sekä vaikuttamismahdollisuuksien tarjoajana ja niistä tiedon lähteenä. (Lapsi- ja nuorisopoliittinen ministerityöryhmä 2020, 34–35.)

Valtakunnallisessa nuorisotyön ja -politiikan ohjelmassa (VANUPO) 2020–2023 on myös eritelty eri nuorisotyön tahoja sekä mitä nuorisotyö tarkoittaa niiden kontekstissa. Esimerkiksi nuorten työpajatoiminnassa nuorisotyötä voi kuvailla nuorten yksilöllisyyden, elämänhallinnan ja toimijuuden vahvistavana toimintana mutta koulu ja oppilaitos kontekstissa sitä voidaan kuvailla nuorten tarpeisiin sopivan tuen tarjoamisena, kouluviihtyvyyden lisääjänä, kiusaamistilanteisiin puuttumisena sekä oppilaiden nivelvaiheiden tukena sekä yhteytenä koulun ja oppilaitoksen välillä kunnallisen nuorisotyön palveluihin kouluajan ulkopuolella. (Lapsi- ja nuorisopoliittinen ministerityöryhmä 2020, 36–37.)

2.6 Nuorisokasvatus

Nuorisotyön määrittelyä voi myös selvittää nuorisokasvatuksen kautta. Kuten jo aiemmin opinnäytetyössä on tullut selväksi, nuorisotyöltä puuttuu yleinen ja selkeä viitekehys (Purjo 2012, 84). Tämän vuoksi nuorisotyössä sovelletaan erilaisia menetelmiä, jotka ovat yleisesti tai muista yhteyksistä tunnettuja ja siksi koetaan luotettaviksi ja päteviksi. Jokaisen nuoren yksilöllinen ihmisyyden on otettava huomioon sekä sen tukeminen ja vahvistaminen. Tämä tarkoittaa myös osaltaan sen hyväksymistä, että nuorisotyön keskiö on nuori uniikkina yksilönään. (Mt.)

Kasvatuksen määre on monimerkityksinen, mutta yksinkertaisin ja yleinen käsitys on, että kasvatusta on ihmistä toimintaa mitä kulloinkin nimetään kasvatukseksi. Kasvatuksen käsite on määriteltävä kasvatuksen olemuksen kautta, sillä ilman tunnusmerkkejä monia asioita voisi kutsua kasvatukseksi. Nuorisokasvatuksella voidaan tarkoittaa niin sanottua rooliperusteista kasvatusta, jossa kasvattaja toimii nuorten kanssa työnsä puitteissa. Nuorta on autettava ja tuettava itsenäistymään sekä tekemään yhä enemmän ratkaisuja sekä valintoja erilaisissa tilanteissa elämässään. Kasvatuksen keskeiseksi olemukseksi muodostuu kasvatussuhde kahden yhdenvertaisen persoonan välillä, jonka toteutumiseen on perustua dialogisuuteen. (Mts. 86–87.)

Nuorisokasvatukselle voi antaa neljä erilaista merkitystä, jotka ovat käytäntö, ammatillinen oppiaine, kasvatustieteen osa-alue sekä itsenäinen tieteenala. Käytännönä nuorisokasvatuksella voidaan tarkoittaa kaikkea yhteiskunnassa harjoitettavaa käytännöllistä kasvatustoimintaa, jonka tarkoituksena on nuoren kasvun ja oppimisen tuki ja ohjaus. Siihen voidaan sisällyttää myös kasvatus toiminnan tukitoimia sekä sellaiset opit, strategiat ja politiikat, jotka ohjaavat nuorisokasvatusta. (Nieminen 2007b, 30–31.)

Oppiaineena nuorisokasvatuksella tarkoitetaan sitä, että sitä opetetaan ammatillisesti suuntautuneessa koulutuksessa. Tässä kontekstissa nuorisokasvatus ymmärretään tietokokonaisuutena alan ammattilaisiksi kouluttautuville. (Nieminen 2007b, 32.) Kasvatustieteen osa-alueena nuorisokasvatus nähdään ihmisen elämänvaiheiden mukaan jäsentyvän kasvatustieteen osana. Tässä tutkimuskohteena ovat nuoret ja sellaiset kasvu- ja oppimisprosessit, jotka toteutuvat varsinaisen tavoitteellisen kasvatustoiminnan ulkopuolella nuorelle mieleisessä ympäristössä. Se on siis nuorten kasvuun, kasvatukseen ja oppimiseen kohdistuvaa tutkimustyötä, jonka tuloksena se myös kehittää niitä. Tähän liittyy myös ikäkausien väliset siirtymävaiheet. (Nieminen 2007b, 35.)

Nuorisokasvatuksen voi myös ajatella omaksi tieteenalaksi omine tutkimuskohteineen, tutkimusmenetelmineen, käsitteineen ja teorioineen sekä omine yliopistollisin yksikköineen. (Nieminen 2007b, 38–39.)

Nuorisokasvatukseen voi myös sisältää elinikäisen kasvatuksen idean. Tämän idea perustuu siihen, että ihmisen inhimillinen kasvu jatkuu koko eliniän. (Nieminen 2007b, 40–41).

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

3.1 Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko

Opinnäytetyön kohteena on tutkia kuinka nuorisoalan työntekijät kokevat nuorisotyön perusfunktioiden ja eetoksen toteutuvan heidän työssään. Kohdejoukko on nuorisoalan työntekijöitä nuorisotyön eri sektoreilta. Työntekijät valittiin eri sektoreilta sen vuoksi, että saadaan laajempi näkökulma perusfunktioiden ja eetoksen koetusta toteutumisesta eri konteksteissa. Tutkittavat työskentelevät seurakunnan nuorisotyössä, koulunuorisotyössä sekä nuorisokeskuksessa Nuotta-valmentaja.

3.2 Tutkimuskysymys ja tutkimusote

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on seuraava:

- Miten nuorisoalan eri toimintaympäristöissä työskentelevät kokevat nuorisotyön perusfunktioiden ja eetoksen toteutuvan heidän työssään?

Tutkimusote opinnäytetyössä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusote. Opinnäytetyön tutkimusote on kvalitatiivinen eli laadullinen sen vuoksi, että aihe on laaja sekä tavoitteena on saada perusteellisia vastauksia.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tehdään teoreettisia yleistyksiä saadun tiedon pohjalta, joita käytetään teorian tavoin tutkimuksessa. Laadullisen tutkimuksen myötä on tarkoitus muodostaa tulkintoja asioista, joita ei voi havainnoida välittömästi. Tällaiset tulkinnat ovat usein tutkittavien yksilöiden yksittäisiä kokemuksia ja käsityksiä. (Puusa ym. 2020, 4; Vilkkä 2021, 5.)

Laadullisessa tutkimusotteessa päästään ilmiön syvään ymmärtämiseen sen kuvaamisen ja tulkinnan kautta (Kiviniemi 2018, 78). Laadullisessa tutkimuksessa ilmiön tutkiminen on perusteellisempaa ja syvällisempää, koska sen keskiö on yksittäistapauksessa (Kananen 2014, 19).

Laadullisen tutkimuksen piirteitä on kokonaisvaltainen tiedonhankinta, ihmisen keskiö ja ainutlaatuisuus tiedon antajana, tutkimussuunnitelman muotoutuminen tutkimuksen edetessä sekä tarkoituksenmukainen kohdejoukon valinta. Laadullisessa tutkimusotteessa myös tutkijan on tarkoitus tuoda esiin uusia asioita liittyen aiheeseen, tämä tuo tutkijalle vastuun tarkkaan ja yksityiskohtaiseen aineiston tarkastelemiseen. (Hirsjärvi ym. 2013, 163–164.)

3.3 Aineistonkeruumenetelmä

Opinnäytetyössä aineistonkeruumenetelmänä on yksilöhaastattelu. Haastatelluiksi valikoitui nuorisotyön toimijoita seurakunnan nuorisotyöstä, koulunuorisotyöstä sekä Nuotta-valmennuksesta. Alun perin haastateltavia oli viisi, mutta kaksi heistä lopetti vastaamasta yhteydenottoihini.

Yksilöhaastatteluiden lähtökohtana on tuottaa ja saada tietoa haastateltavan ajatuksista, tunteista, käsityksistä ja kokemuksista liittyen nuorisotyön funktioiden ja eetoksen tarkasteluun. Haastattelussa on mahdollista suunnata tiedonhankkimista tiettyyn teemaan tai tiettyihin teemoihin. Haastattelussa on olennainen osa haastateltavan aktiivinen rooli, mahdollisuus vastausten ja kysymysten tarkentamiseen sekä mahdollisuus haastateltavan motivointiin. Haastattelun avulla saadaan myös laajempaa tietoa sekä monitahoisempaa ja moneneen suuntaan viittaavia vastauksia. (Hirsjärvi ym. 2022.)

Osa aineistonkeruumenetelmistä toteutettiin myös sähköpostihaastatteluna haastateltavien ajan puutteen ja oman mieltymyksensä vuoksi. Haastattelu-runko on opinnäytetyössä liitteenä.

3.4 Aineiston analyysimenetelmä

Aineiston analyysimenetelmät voi olla selittämiseen ja ymmärtämiseen pyrkivä analyysi sekä ymmärtävä analyysi. Selittämiseen ja ymmärtämiseen pyrkivä lähestymistapa soveltuu yleensä tilastolliseen analyysiin ja päätelmien tekoon. Laadullisissa tutkimuksissa taas ymmärtävä analyysitapa on yleisin vaihtoehto. (Hirsjärvi & Hurme 2013, 224.)

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston analyysi alkaa usein aineiston kuvailulla, aineistokokonaisuuden jakamisella osiin, aineiston luokittelulla sekä luokkien yhdistelyllä. Siitä päästään takaisin alkuperäiseen kokonaisuuteen ja tämä mahdollistaa aineiston tulkinnan sekä ilmiön teoreettisen uudelleen hahmottamisen. Tutkimuksen vaiheita voi kuitenkin havainnollistaa monin tavoin. (Hirsjärvi & Hurme 2022.)

Tutkimusaineiston keräämisen jälkeen haastattelut litteroidaan, jotta haastatteluiden tulkinta on helpompaa. Laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä se, että se on kuva- tai tekstimuodossa. (Vilkka 2021, 137.) Aineisto analysoidaan sisällönanalyysilla. Tässä analyysimuodossa keskitytään aineistoin asioihin, aiheisiin ja teemoihin, mistä haastateltavat kertovat. Laadullisessa sisällönanalyysissa tutkija tunnistaa sekä nimeää aineistosta löytyviä elementtejä sekä etsii sellaisia kohtia, jotka kertovat tutkittavasta asiasta. (Vuori s.a.)

Laadullisella sisällönanalyysitavalla voidaan muodostaa tiivistetty kuvaus ilmiöstä, liittää ilmiö laajempaan kontekstiin sekä aiheita koskeviin muihin tutkimustuloksiin. Sisällönanalyysissa aineistoa tarkastellaan sitä eritellen, yhtäläisyyksiä ja eroja etsien sekä niitä tiivistäen. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Aineisto kerättiin tallentamalla TEAMS-kokous, jossa haastattelut tapahtuivat. Tämän jälkeen haastattelut litteroitiin Wordin litterointiohjelmalla. Litteroitua tekstiä tuli yhteensä 11 sivua. Sähköpostihaastattelu toteutettiin vastavuoroisesti sähköpostitse. Ensin tutkittaville lähetettiin haastattelurunko, jonka jälkeen olin heihin yhteydessä sähköpostitse vastausten tarkennusten vuoksi. Vastaukset koottiin yhteen ja sitä kautta analysoitiin. Tästä sivuja tuli yhteensä 14.

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

4.1 Nuorisotyön eetoksen koettu toteutuminen

4.2 Nuorisotyön eetoksen koettu toteutuminen Nuotta-valmennuksessa

Haastattelemani henkilö Nuotta-valmennuksesta työskentelee nuorisokeskuksessa Nuotta-valmentaja nimikkeellä. Hän on koulutukseltaan yhteisöpedagogi. Nuotta-valmennukseen tulee monenlaisia erityistä tukea tarvitsevien

nuorten ryhmiä. Nuotta-valmennuksen tarkoitus on, että erityistä tukea tarvitsevien nuorten kanssa työskentelevät työntekijät voivat syventää suhdettaan nuoriin leirin aikana. Nuorille Nuotta-valmennus mahdollistaa sosiaalisten taitojen vahvistusta, onnistumisen kokemuksia sekä itsevarmuutta.

Eetoksen voluntarismi näkyy Nuotta-valmennuksessa nuorten vapaaehtoisena osallistumisena nuorisovaihtoon yhdessä nuorisokeskuksen kanssa Erasmus+ kautta. Nuotta-valmennuksessa nuorille pyritään myös luomaan ympäristö, jossa nuoret voivat osallistua toimintaan aktiivisesti omasta tahdostaan tai jättäytyä siitä pois. Toiminnan organisoimisessa vapaaehtoisuus näkyy siten, että nuorisokeskukseen tulevilla vapaaehtoisilla voi olla omia vastualueitaan. Toiminnan rahoituksessa ei ole vapaaehtoisuutta.

Nuoren tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus on otettu Nuotta-valmennuksessa huomioon mm. keräämällä palautetta nuorilta. Se on todettu tehokkaaksi keinoksi saada nuorten kokemukset esille ja tuoda heidän mielipiteensä esiin. Nuorisokeskuksessa käytetään myös humanistiseen ihmiskäsitykseen pohjautuvaa pedagogista työtettä, joka mahdollistaa jokaisen nuoren kohtaamisen samalla ja oikeanlaisella tavalla. Nuotta-valmennuksessa on tavoitteena saada omien ohjaajien sekä nuorten välistä suhdetta syvemmäksi erilaisten elämyspedagogisten aktiviteettien kautta. Nuotta-valmennuksessa nuorten omat ohjaajat ovat tietoisia nuorten mahdollisista erityistarpeista, josta he kertovat Nuotta-valmentajalle, jos on tarve. Tarvittaessa Nuotta-valmentaja tarjoaa nuorille tukea ja ohjausta.

Nuorten kansalaisuuden lujitusta Nuotta-valmennuksessa pyritään toteuttamaan sosiaalisen vahvistamisen kautta reflektiolla.

H: Tekemisten reflektion kautta pyritään saamaan voimavaroja arkeen. Niitä voi olla vaikka erilaisten arjentaitojen osaamine, ymmärrys mistä hyvinvointi koostuu tai vaikka ihan vaan sosiaalisten taitojen parantuminen. Nuori voiki siinä pohtiessaa tajuta et aha, mullaha onki tälläne voimavara.

Nuotta-valmennukseen tulevat nuoret voivat poiketa hyvinkin paljon toimintakyvyltään. Joten edes pienten voimavarojen löytämisen kautta pystytään ehkäistä syrjäytymistä, lujittaa nuoren pystyvyyden tunnetta sekä pitkällä tähtäimellä tukea osallistumista yhteiskuntaan.

Aikuisen rooli Nuotta-valmennuksessa on tukea, ohjata, luoda ja ylläpitää sisältöä. Aikuinen varmistaa ympäristön turvallisuuden sekä kulkee nuoren rinnalla. Nuotta-valmentajan tehtävä on olla turvallinen aikuinen.

H: Nuorille annetaan mahkuja toiminnansuunnitteluun, mut silti aikuinen on aina se, kenen vastuulla on se toiminta ja sen turvallisuus.

Arvopohjan relatiivisuus näkyy Nuotta-valmennuksessa ryhmien moninaisuuden pohjalta ja sen huomioimisessa.

H: Valmennukseen tulee todella laajalla skaalalla nuorii eri uskonnoista ja kulttuureista. Ryhmien ja niiden yksilöitten kohtaamine voi olla tosikin erilaisia.

Ryhmien ja yksilöiden poikkeavuudet arvomaailmoissa ohjaa tapaa kohdata heidät, eikä ole mahdollista luoda tai käyttää yhdenmukaisia ja samanlaisia kasvatustavoitteita tai toimintasääntöjä kaikkien kanssa.

Nuorisotyön arvopohjan pluralistisuus näkyy Nuotta-valmennuksessa siinä, että työssä on mukana vapautta tehdä nuorisotyötä omalla persoonallaan ja vahvuuksillaan sekä arvoillaan, kunhan sen tekee arvostavasti ja kasvatuksellisella tavalla.

4.3 Nuorisotyön eetoksen koettu toteutuminen koulunuorisotyössä

Haastatteleman koulunuorisotyöntekijä työskentelee koulussa joulunuorison-ohjaaja nimikkeellä. Hän on koulutukseltaan yhteisöpedagogi. Hänen työnkuvansa kohderyhmään kuuluu 5.–9.-luokkalaiset.

Voluntarismi on koulunuorisotyössä keskeisessä osassa, sillä lähtökohtaisesti kaikki toiminta on vapaaehtoista. Nuorilla on mahdollisuus osallistua koulunuorisotyön aktiviteetteihin itselleen sopivalla tavalla niin usein tai harvoin kun itse haluavat. Aktiviteetit ovat sen luontoisia, että niissä saa olla mukana koko aktiviteetin ajan tai vain hetken.

H: Ne (nuoret) voi tulla tekemiseen mukaan tai vaan seurata vierestä. Jos ei nappaa ollenkaan he voi lähtee pois ja se on okei. Pakko ei tosiaan oo olla mukana myöskään koko aikaa.

Nuorille tarjotaan myös matalan kynnyksen lähteistä (esim. somesta) tietoa erilaisista viikoittaisista koulunuorisotyön toiminnoista, jotta nuoret voivat tehdä itse päätöksen toimintaan osallistumisesta. Toiminnan organisoinnissa tai rahoituksessa ei ole suoraa mukana vapaaehtoisuutta, sillä sitä toteutetaan kaupungin nuorisopalveluiden kautta.

Nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitusta osaltaan ohjaa koulun säännöt ja toimintamallit.

H: Vaikka just päihteiden käytöstä tai väkivaltatilanteissa on tietyt kurinpitotoimet, joita täytyy noudattaa. Sit kans on mahdollista poistaa nuori toiminnasta tai rajata sen toimia, jos niin täytyy tehdä vaikka toiminnan turvallisuuden takaamiseksi.

Koulunuorisotyöntekijänä luottamuksellisen suhteen luominen on keskeinen kulmakivi työntekemisen kannalta. Koulunuorisotyössä on keskeistä luoda nuorille sellainen turvallinen tila, jossa jokainen saa olla vapaasti oma itsensä eikä ketään saa loukata. Vihapuhetta ei sallita. Tarvittaessa tilanteeseen puututaan, mutta on kuitenkin oltava tilannetajua siitä, mistä missäkin tilanteessa voi jutella.

Toiminta suunnitellaan aina nuorten tarpeita huomioiden. Näitä voi olla esimerkiksi elämönhallinnan taidot, tarve tulla kohdatuksi omana itsenään, tarve tulla kuulluksi ja tarve purkaa turvallisesti tunteita. Molemminpuolinen vuorovaikutus koulunuorisotyöntekijän ja nuoren välillä on suuressa osassa työtä. Koulunuorisotyöntekijälle voi jutella mistä vaan luottamuksellisesti ja hänen roolinsa on ensisijaisesti kuunnella ja kysellä sekä tuoda erilaisia tai vaihtoehtoisia näkökulmia aiheisiin. Nuoren ääni pääsee kuuluviin ja nuori tulee kohdatuksi ennakkoluulottomasti.

Nuorten kansalaisuuden lujitus on keskeisessä osassa koulunuorisotyössä. Koulunuorisotyötoiminta pyrkii vahvistamaan nuorten omaa toimijuutta sekä vahvistaa nuorten kouluviihtyvyyttä ja kouluun kiinnittymistä.

H: Jos ne (kouluviihtyvyyys ja kouluun kiinnittyminen) on hyvät, se nuori pystyy kokemaan itsensä osaksi sitä kouluyhteisöä ja tekemään asioita sen (yhteisön) eteen jopa pyytämättä.

Nuorilta pyydetään myös säännöllisesti palautetta ja mielipiteitä asioista. Nuorten aktiivisuus, kykeneväisyys ja osallistuvaisuus näkyy koulunuorisotyössä siten, että nuoret osaavat vaatia ja pyytää haluamansa laista toimintaa koulun arkeen sekä ymmärtävät mitä pystytään järjestämään ja mitä ei. Myös nuoret ovat itse mielellään toimijan roolissa, mikäli siihen on mahdollisuus.

H: Se näkyy esimerkiksi vaikka bingovälitunneilla, et nuoret toimii sen bingon vetäjinä tai sit vaikka nuokkarivälitunneilla, kun nuoret järjestää muille toimintaa ja keittää kaikille kahvia. Oon tottakai siinä mukana tukemassa mut annan just nuorille tilaa olla ite niitä toimijoita ja osallistujia.

Aikuisen rooli voi vaihdella paljonkin tilanteen mukaan. Koulunuorisotyöntekijän rooli on kuitenkin olla luotettava ja turvallinen aikuinen.

H: Välillä saa olla ihan järjestyksenvalvoja tai sit siivooja tai sovitteija ja sit joinakin hetkinä kasvattaja, osallistaja, innostaja... Kumminki se päärooli on olla luotettava ja turvallinen aikuinen eikä mikään kaveri tai ystävä.

Koulunuorisotyössä aikuinen asettaa tai auttaa asettamaan turvalliset, kasvua ja hyvinvointia edistävät edellytykset, joiden puitteissa nuoret saavat toimia, oppia, erehtyä ja yrittää. Aikuinen on se, joka on siellä nuorta varten nuoren tukena.

H: Täytyy kumminki muistaa et aikuisena rooli on aina vähän auktoriteettiasemassa siihen nuoreen nähden. Se onkin tärkeätä reflektoida sitä omaa toimintaa sen vallankäyttäjänä.

Koulunuorisotyössä arvopohjan relatiivisuuden voi sanoa osaltaan korostuvan. Koulunuorisotyössä alueesta ja koulusta riippuen painottuvat eri toimintamallit ja kasvatukselliset tavoitteet, yhdenmukaiset tavoitteet ja toimintamallit eivät olisi mahdollisia koulunuorisotyössä.

H: Eri kouluissa ja asuinalueilla on niitä omia tarpeita ja ilmiöitä ja sit kans eri määrä oppilaita, resurssei ja haasteita. Jossakin koulussa voi olla vaikka enemmän tarvetta yksilötyölle mut sit taas toisessa yhteisöllisyyden vahvistamiselle. Sit jossakin koulussa voi näkyä ilmiönä enemmän just vaikka päihteet ja väkivalta, kun taas sit toisessa nuorten sosioekonominen asema voi tuua mukanaan erilaisia ilmiöitä ja haasteita.

Arvopohjan pluralistisuus näkyy koulunuorisotyössä yhteistyönä mm. seurakunnan nuorisotyön ja muiden erilaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Joillakin näistä voi olla vahvojakin näkemyksiä tai arvoja. Koulun/kunnan nuorisotyö on lähtökohtaisesti poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta, mutta toimijoiden yhteinen halu olla nuorten tukena ei tuo ongelmaa tehdä yhteistyötä. Myös eri toimijoiden tuominen tutuksi nuorille on tärkeää, sillä näin he voivat löytää itselleen mieluisan ja sopivan yhteisön.

H: Kumminkin kaikki työskennellään nuorten hyvinvoinnin eteen nuoria varten, joten en ite nää ongelmaa siinä että tehtäis yhteistyötä jonkun esim. poliittisen tai uskonnollisen tahon kanssa. Sit kans se, et tuodaan niitä eri toimijoita tutuks nuorille on musta tärkeätä, koska se voi sit auttaa sitä nuorta löytämään itelleen jonkun yhteisön, jossa se nuori haluaa olla osana.

4.4 Nuorisotyön eetoksen koettu toteutuminen seurakunnan nuorisotyössä

Haastatteleman seurakunnan nuorisotyöntekijä työskentelee pääsääntöisesti rippikoulutoiminnassa mutta myös muussa seurakunnan nuorille järjestämässä toiminnassa. Hänen tehtävänimikkeensä on nuoriso-ohjaaja. Hänen pääsääntöinen kohderyhmänsä on yläaste- ja rippikouluikäiset nuoret.

Seurakunnan nuorisotyössä voluntarismi näkyy siinä, että nuoret tulevat ja osallistuvat seurakunnan järjestämään vapaaehtoiseen toimintaan, vaikka se saattaisikin pitää sisällään pakollisia asioita. Nuoret ovat aktiivisia osallistujia seurakunnan muuhunkin toimintaan rippikoulun jälkeen.

H: No siis rippikouluun osallistuminen on täysin vapaaehtoista, vaikka se pitääki sisällä pakollisia elementtejä just jumalanpalveluksia sun muita tän tyylisiä juttuja. Silti sinne ainakin meidän kunnassa nuoret haluaa tulla. Sit kans usein myös sen rippikoulun käymisen jälkeen niitä samoja nuoria tulee mukaan myös muuhun seurakunnan järjestämään toimintaan mitä on nyt esim. just pappilassa järjestettyjä erilaisia tapahtumia tai vaikka seurakunnan nuorten iltoja.

Seurakunnan toiminnan organisoimisessa ei näy vapaaehtoisuutta. Rahoituksessa on voluntarismia kirkossa kolehdin keräämisen muodossa.

Nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus toteutuu seurakunnan nuorisotyössä seurakunnan sääntöjen puitteissa. Nuorten tulee totella ja toimia sääntöjen mukaan. Kuitenkin sääntöjen puitteissa nuorille annetaan mahdollisuuksia erilaisiin vastuutehtäviin ja tekemään haluamiaan asioita.

H: Sillee just vaikka riparilla ei se nuori saa vaan mennä tekemään nuotioo kun sitä huvittaa mut sille nuorelle voi antaa tehtäväks että sytyttää sen nuotion vaikka kuudeks jos se tosi paljon haluaa sen tehdä. Tai sit vaikka jos meillä työntekijöillä menee vähän kauemmin kävellä kirkosta kerhotilalle nii annetaan ne avaimet jollekki nuorelle, joka sit avaa ne ovet ja kattoo et kaikki on kunnolla ennen ku me (työntekijät) tullaan.

Nuorten fyysiset ja mielenterveydelliset tarpeet otetaan huomioon toiminnassa ja tarvittaessa luodaan vaihtoehtoisia ratkaisuja toimintaan osallistumiseksi tai suorittamiseksi.

H: Ennen ripareita pidetään sellanen keskusteluhetki nuoren ja sen huoltajan kans just sen nuoren asioista ja siellä voi sit tuoda ilmi jos on jotakin.

Molemminpuolista vuorovaikutusta toteutetaan eri somekanavien kautta sekä itse kohtaamistyössä. Myös nuorten toiveisiin ja kysymyksiin vastataan somekanavien kautta.

Nuorten kansalaisuuden lujitus seurakunnan nuorisotyössä toteutuu kristillisen kasvatuksen kautta. Seurakunnan nuorisotyön tehtävä on toteuttaa kristillistä kasvatusta ja sen kautta toteutetaan paljon nuorille käytännön elämään tarvittavia taitoja. Rippikoulun käyneillä nuorilla on mahdollisuuksia vaikuttaa seurakunnan toimintaan äänestämällä asioista esim. tapahtumista tai omista vaaleistaan. Lisäksi isostoiminnan kautta nuoret pääsevät opettelemaan taitoja, jotka liittyvät mm. työnhakuun sekä peruselämäntaitoihin.

H: Niille nuorille kerrotaan ihan realistisesti eri maiden tilanteista mut sit kans mietitään ihan Suomenkin näkökulmasta asioita, et vaikka yritetään päästä jonkun koulukiusatun saappaisiin ja miettiä sitä. Sit tässä (isostoiminnassa) ja sit vähän muussakin (toiminnassa) tehdään toimintoja jossa ne nuoret pääsee esille ja pystyy harjotella vaikka just esiintymistä. Sekin on osaltaan just kasvattamista tulevaisuuteen just työelämään tai kouluun, ja kans se lisää nuorten rohkeutta vaikka sitä mieltiskin et tää on vaan jotakin hauskaa puuhaa.

Nuorten aktiivisuus ja osallistuvuus näkyy seurakunnan nuorisotyön toiminnassa niin, että nuoret tulevat ja osallistuvat aktiivisesti seurakunnan nuorisotyön toimintaan sekä vapaaehtoisin aktiviteetteihin. Nuorten kykeneväisyys näyttäytyy näiden tilanteiden sisällä.

H: -- et jos vaikka asiat ei mennykkää nii ku eka aatteli ja oli suunniteltu nii silti ne nuoret voi tosikin nopeesti improvisoida sitä toimintaa johonkin toiseen suuntaan tai jotenki sisällyttää sen kömmellyksen siihen -- sit kans meillä on nuoria ketkä oppii tosi nopeesti vaikka soittaa instrumenttejä vaikka niillä ei vaikka ois niin hyviä esiintymistaitoja.

Aikuisen rooli on seurakunnan tekemässä nuorisotyössä todella tärkeä. Nuorella on tärkeää olla kodinulkopuolinen henkilö, joka on nuoren elämässä turvallisena ja luotettavana aikuisena. Seurakunnan nuorisotyössä aikuisella voi olla myös todella merkittävä rooli nuoren uskon elämässä, aikuinen jakaa informaatiota uskosta mutta tehtävä ei ole kumminkaan käännyttää.

H: Omalta kokemukseltani ainakin seurakunnan nuorisotyöntekijällä oli todella merkittävä rooli uskossa, vaikka sitä ei nuorena välttämättä edes tajunnut. Sit kans se et oli kodinulkopuolinen aikuinen ketä kiinnosti mun asiat ja halus tietää miten mulla menee oli tosi tärkeä nuorena.

Aikuinen nuorisotyöntekijä kouluttaa juuri esim. isostoiminnan kautta tärkeitä elämäntaitoja, jotka kantavat tulevaisuuteen. Aikuinen on turvallisen tilan luoja, jossa nuori uskaltaa epäonnistua, kokeilla, onnistua ja kasvaa. Aikuisen rooli on tukea ja ohjata nuorta.

H: -- on kuullu et on sellanen sanonta et nuorisotyöntekijä tekee nuoresta timantin, mut mä en nää sitä sillee. Mä nään et me annetaan sille nuorelle eväitä ja mahdollisuuksia mut sit se timantinteko on sen nuoren omasta ponnistelusta. Et me vaan vähän hiotaan sitä timanttii, et tuetaan sitä siinä kasvussa ja kehityksessä ja sille nuorelle sit jää ne loput.

Seurakunnan nuorisotyössä arvopohjan relativisuus näkyy yhteistyönä esim. koulun ja kunnan kanssa. Kuitenkin seurakunnan nuorisotyön tehtävä on toteuttaa ja jakaa kristillisiä arvoja.

H: -- *vaikka ne arvot ovat tyyliä ”älä varasta, älä tapa”, jota myös uskomattomat ajattelee ja toteuttaa ja sitä myös toteutetaan muussakin nuorisotyössä, on siinä se ero, et se kumpuaa seurakunnan nuorisotyössä niistä kristillisistä arvoista.*

Arvopohjan pluralistisuus on seurakunnan nuorisotyössä mukana esim. koulu-yhteistyön kautta, jonka mukana tulee erilaisia toimintatapoja. Seurakunnan nuorisotyössä on kuitenkin aina mukana kristillinen arvopohja.

H: -- *sanoisin et se pluralistisuus näkyy siinä, et just tehdään yhteistyötä eri nuorisoalan toimijoiden kanssa, joitten mukana tulee erilaisia toimintatapoja ja just kun se toiminta ei perustu niihin kristillisiin arvoihin. Sit välillä me pidetään kouluilla jotakin toimintaa, johonka ei liity uskonnollisuutta mut on enemmän sen koulumaailman mukasta. Kumminkin muuten seurakunnan nuorisotyötä ohjaa yhteiset kristilliset arvot.*

4.5 Nuorisotyön perusfunktioiden koettu toteutuminen

4.6 Nuorisotyön perusfunktioiden koettu toteutuminen Nuotta-valmennuksessa

Sosialisaatiofunktio näkyy Nuotta-valmennuksen toiminnassa keskeisenä. Nuotta-valmennus on sosiaalista vahvistamista, jonka kautta pyritään antamaan mahdollisuuksia osallistua toimintaan erilaisten aktiviteettien kautta. Aktiviteettien kautta pyritään tuomaan nuoriin uusia erilaisia taitoja, tietoja, arvoja ja toimintatapoja. Nuotta-valmennukseen osallistuvat nuoret voivat olla hyvinkin erilaisista lähtökohdista, jonka vuoksi tämän funktion toteutus voi poiketa paljon eri ryhmien ja yksilöiden välillä. Kuitenkin mukana on kannustamista nuorten aktiiviseen osallistumiseen Nuotta-valmennuksessa harjoittaen arkitaitoja aina sosiaalistaitojen kehittymisestä omaan hyvinvointiin liittyvien asioiden tietoisuuden lisäämiseen. Nuotta-valmennuksessa poliittinen sosialisaatio ei ole keskeistä.

H: *nuoria kannustetaan osallistumaan siihen toimintaan ja aina siellä toiminnassa on sit jotakin mukana mikä harjottaa vaikka niitä ihan perus arjentaitoja, vaikka just ryhmätilanteissa sosiaaliset taidot ja ryhmätaidot kehittyvät. Mut sit kumminki ku nuoret ja ryhmät on niin erilaisia et joittenkin kohalla täytyy vähän miettiä et miten sen toiminnan kautta niihinki sais niitä taitoja tai tietoja tai toimintatapoja, et sille välillä se toiminta voi vähän poiketa eri ryhmien välillä.*

Personalisaatiofunktiota toteutetaan Nuotta-valmennuksessa siten, että nuoret kohdataan omana itsenään. Lisäksi elämyspedagogisten aktiviteettien kautta luodaan nuorille oppimiskokemuksia, joiden kautta nuoret voivat löytää omia vahvuuksiaan.

*H: -- sit sen meidän toiminnan pohjalta tehään niille nuorille koke-
muksia jossa ne voi oppia itestään, et joku voi olla vaikka et se ei
jaksaa kävellä pitkään mut sit mennäänki kävelyllä ja se nuori huo-
maa et se jaksaa.*

Nuorten tarpeiden kunnioitus ja kuuleminen huomioidaan Nuotta-valmennuk-
sessa heidän omien ohjaajiensa avulla. Nuorten omat ohjaajat tuntevat heidät
paremmin ja voivat kertoa niistä tilanteen mukaan myös Nuotta-valmentajalle.
Aktiviteetteja voidaan mahdollisuuksien mukaan soveltaa niin, että nuoren tar-
peet otetaan huomioon.

Kompensaatiofunktio ei suoraan ole osa Nuotta-valmennuksen toimintaa,
mutta Nuotta-valmennuksen elämyspedagogisten aktiviteettien kautta pyritään
antamaan nuorille oppimiskokemuksia, joiden kautta heidän yhdenvertaisuus-
tensa ja tasa-arvon kokemusta pyritään parantamaan. Nuotta-valmennukseen
tulevat nuoret tulevat toimintaan usein etsivän nuorisotyön tai työpajatoimin-
nan kautta. Nuoret ovat usein syrjäytymisriskissä olevia nuoria.

*H: Ne (nuoret) tulee meille Nuotta-valmennukseen usein etsivän
nuorisotyön tai työpajatoiminnan kautta, eli siitä voi jo sanoa et
niillä nuorilla on hankaluuksia jonkin yhteiskuntaan liittymisen as-
pektin kanssa. Se voi sit näkyä niissä nuorissa vaikka heikkoina
sosiaalisina taitoina tai impulsiivisuutena.*

Resursointi- ja allokointifunktio ei ole oleellinen osa Nuotta-valmennuksessa
tehtyä työtä.

*H: Nuotta-valmennuksessa ei oo mukana nuorisopolitiikkaa, mut
nuorisokeskus toteuttaa kaupungille perusnuorisotyötä, joka sit
ohjaa nuorisovaltuustoo ja toimii nuorten äänenä paikallispoliti-
kassa. Et sitä kautta tää ehkä jollakin tapaa toteutuu, ei kummin-
kaan itessään siinä mitä mä teen.*

4.7 Nuorisotyön perusfunktioiden koettu toteutuminen koulunuorisotyössä

Sosialisaatiofunktio koulunuorisotyössä on keskeistä. Koulunuorisotyössä nuorten kasvatus yhteiskunnan jäseneksi on keskeistä. Koulussa on tietyt säännöt, vastuut ja velvollisuudet, joita jokaisen tulee noudattaa ja koulunuorisotyöntekijän työnkuvaan kuuluu tukea nuoria yhteisiin toimintatapoihin sopeutumiseen. Työhön kuuluu myös nuorten oman ajattelun ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen sekä siihen kannustaminen.

H: Nuorten kanssa käydään usein keskusteluja siitä et millasii arvoi on hyvä noudattaa ja et millasissa tilanteissa normeja voi hylätä. Sit kans nuorten kanssa puhutaan vaikka omien valintojen seuraamuksista ja asioista, jotka ei riipu omista toiminnoista.

Sosialisaation kautta nuoriin tuodaan mm. tietoa Suomen yhteiskuntarakenteista, tulevaisuususkoa sekä yhdenvertaisuuden kunnioitusta. Koulunuorisotyössä on myös mukana poliittista sosialisaatiota mm. koulun varjovaalien ja nuorten vaalien kautta sekä nuorisonohjaajan tiedon jakaminen erilaisista vaikuttamisen tavoista koulussa ja yhteiskunnassa.

Personalisaatiofunktion toteutus koulunuorisotyössä tapahtuu nuoren kohtamisena hänenä itsenään välttäen ennakko-oletuksia. Tämän lisäksi nuorille pyritään luomaan erilaisia mahdollisuuksia kokeilla asioita tai toimintoja, joihin he voivat osallistua vapaaehtoisesti sekä nuoria autetaan tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja tarpeitaan. Myös positiivisen palautteen antaminen ja nuoren rohkaisu on tärkeää.

Kompensaatiofunktio koulunuorisotyössä toteutuu yhteistyönä eri tahojen kanssa. Koulunuorisotyössä tulee vastaan paljon syrjäytymisvaarassa olevia tai jopa syrjäytyneitä oppilaita. Tämä näkyy mm. hankaluutena tulla kouluun, osallistua opetukseen, ahdistuneisuutena ja erilaisina elämänhallinnan ongelmoina esimerkiksi nukkumisessa. Koulunuorisotyössä korjaavaa nuorisotyötä tehdään koulussa yhteistyössä kasvatusohjaajien, oppilashuollon ja erityisopetuksen kanssa. Myös pienryhmätoiminnalla pyritään tukemaan nuoria.

H: Pienryhmä toiminta on tullu osaks mun tekemää työtä just esim. erityisryhmässä oleville nuorille tai nuorille keillä on hankaluuksia opiskella oman ryhmänsä kanssa tai sit nuorille, joilla on hankaluuksia esim. mielenterveyden- tai kouluun liittymisen kanssa. Joihinkin haasteisiin koulunuorisotyössä on mahdollista puuttua, mut usein nuorilla, keillä näitä ongelmia on, on niitä kerralla paljon eikä työaika riitä kaikkeen puuttumiseen.

Resursointi- ja allokointifunktio ei ole vahvana osana koulunuorisotyötä, mutta kuitenkin tietoa siitä voi tarjota nuorille.

H: Voin tarjota nuorille nuorisopolitiikasta ja sen toiminnasta tietoa ja ohjata eteenpäin. Omaan työhöni ei kumminkaan kuulu nuorisovaltuusto tai varsinainen osallisuuskasvatus.

4.8 Nuorisotyön perusfunktioiden koettu toteutuminen seurakunnan nuorisotyössä

Seurakunnan nuorisotyössä socialisaatiofunktio on vahvasti toiminnassa mukana. Seurakunnan nuorisotyön toiminnasta nuoret oppivat pääsääntöisesti uskosta sekä erilaisia elämäntaitoja. Nuoret pystyvät toiminnan kautta oppia uusi elementtejä uskosta tai elämänhallinnasta sekä toiminnan kautta myös kasvatetaan nuorta yhteisön jäseneksi, joka toteuttaa mukanaan omia socialisaation tehtäviä.

Poliittista socialisaatiota seurakunnan nuorisotyön toiminnassa ei ole paljon. Kuitenkin on nuorien vaikuttajaryhmä, jossa nuoret saavat äänestää ja vaikuttaa tuleviin asioihin. Myös toiminnan seassa voi olla elementtejä jonkinlaisesta vaali tai demokratiakasvatuksesta, myös yhteiskunta rakenteista jaetaan nuorille tietoja, mikäli heillä on siihen kiinnostusta.

H: et ton socialisaation sisältö toteutuu siinä kaiken muun ohella.

Personalisaatiofunktion toteutumiseksi seurakunnan nuorisotyön toiminnassa nuorille annetaan luottamusta ja vastuutehtäviä. Lisäksi aina pyritään nuoren ennakkoluulottomaan kohtaamiseen. Nuorten toiveita myös kuullaan ja toteutetaan. Toiminta pyritään aina järjestämään sen mukaan, että nuoret pystyvät vapaasti kokeilla uusia asioita ja saamaan siitä oppimiskokemuksen. Toiminnassa ja keskusteluissa pyritään saada nuoret miettimään omia vahvuuksiaan ja tarpeitaan.

H: et se toiminta mitä me niille järjestetään on aina vähän niinku oppimiskokemus, et sen kautta se nuori voi saada vahvistusta ja itseluottamusta omiin kykyihinsä.

Kompensaatiofunktion toteutumiseen seurakunnan nuorisotyössä ei erityisesti keskitytä. Kaikkia toiminnassa mukana olevia nuoria kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti, joka osaltaan voi korjata nuorten vastakkaisia kokemuksia. Elämönhallinnasta jaetaan nuorille tietoja, joita he voivat mahdollisesti toteuttaa omassa elämässään, mutta siihen toiminta ei kuitenkaan keskity.

H: Seurakunnan nuorisotyössä en sanois niinkää olevan korjaavaa nuorisotyötä, enkä välttämättä haluais puhua tällaisista nuorista erityisnuorina tai kohdella heitä niin. Totta kai toiminnassa huomioidaan nuorten tarpeet ja vaikka mahdolliset vammat tai mielenterveydelliset ja fyysiset ongelmat, mut heitä kohdellaan aivan samalla tavalla, kun muitakin nuoria.

Seurakunnan nuorisotyössä resursointi- ja allokontifunktio ei ole keskeisessä osassa. Kuitenkin heillä on mahdollisuuksia jakaa nuorille tietoa nuorisopoliittisista asioista nuorten kiinnostuksen mukaan.

H: Nuorten kiinnostuksen mukaan heille voidaan tarjota tietoa nuorisopoliittisista jutuista, mut kumminkaan vielä ei oo tullu nuoria keitä nuorisopoliittikka ja siihen osallistumine erityisesti kiinnostais. Meitä on kyllä pyydetty osallistumaan tälläsiin tapahtumiin, mut niihin ei olla osallistuttu just kun ei meidän nuoria kiinnosta semmoset.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

5.1 Tulosten pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli määritellä mitä nuorisotyö on kirjallisuuden kautta ja selvittää, että miten nuorisoalan eri toimintaympäristöissä työskentelevät kokevat nuorisotyön perusfunktioiden ja eetoksen toteutuvan heidän työssään.

Vastauksista tulee esiin se, että nuorisotyön eetos ja perusfunktiot ovat yhä läsnä ja ne toteutuvat nuorisotyössä tänäkin päivänä. Nuorisotyön toimintaympäristön mukaan perusfunktioita toteutetaan eri tavoin, mutta ne ovat silti vahvasti osa nuorisotyön tehtäviä sekä niiden tavoitteet pysyvät samoina riippumatta toteutustavasta tai toimintaympäristöstä. Vastauksista tuli myös esiin

se, että kussakin nuorisotyön toimintaympäristössä toteutetaan useampaa nuorisotyön perusfunktiota. Tämä varmistaa sen, että nuorisotyössä on vahvasti läsnä monifunktioisuus sekä funktionaalinen eriytymättömyys. Monifunktioisuus tarkoittaa sitä, että nuorisotyössä on useampia yleisiä tehtäviä sekä funktionaalinen eriytyneisyys sitä, että nuorisotyössä ei olla haluttu, voitu tai kyetty keskittymään vain yhteen perustehtävään (Nieminen 2007a, 27).

Nuorisotyön eetoksella tarkoitetaan nuorisotyön eettisiä piirteitä sekä suhtautumistapaa maailmaan ja ihmisiin arvojen pohjalta (Nieminen 2007a, 33). Nuorisotyön eetos toteutuu nuorisotyössä avoimen, ennakkoluulottoman ja arvostavan nuoren kohtaamisen kautta. Eetoksen yleinen sisältö on vapaus ja yhteisöllisyys. (Cederlöf 2017, 53 –56.) Tutkittavien vastauksista tuli kaikilta esiin nuoren ennakkoluuloton kohtaaminen, vapauden antaminen nuorille sekä toiminnassa vahvasti mukana oleva yhteisöllisyys. Vastauksista voikin päätellä, että eetos on nuorisotyössä läsnä toiminnan selkärankana sekä ohjaa nuorisotyötä mm. tavasta suhtautua nuoriin sekä siitä, millä tavoin nuoret voivat osallistua nuorisotyöhön.

Vastauksista nousee myös esiin se, että nuorisotyössä ei ole yhteistä arvopohjaa nuorisotyön toteuttamiseksi. Nuotta-valmennuksessa ja koulunuorisotyössä on vastausten perusteella enemmän läsnä humanistinen arvopohja, kun taas seurakunnan nuorisotyössä on keskeistä kristillinen arvopohja. Kuitenkin seurakunnan tekemässä nuorisotyössä ei ole välttämättä aina läsnä kristillisuus. Yhteisenä arvona kuitenkin kaikkien vastaajien kesken nousi esiin yhteinen tavoite ja halu työskennellä nuorten hyvinvoinnin eteen.

Vastauksista tulee myös esiin se, että nuoret voivat vaikuttaa tehdyn nuorisotyön sisältöön. Se on tärkeää, sillä nuorisotyön keskeisimpänä elementtinä on nuorten toiveiden ja osallisuuden mukaan ohjautuva yhteisöllinen toiminta (Kivijärvi 2021, 30).

Vaikka tutkittavilla ei ollut kokemusta resursointi- ja allokontifunktion toteutumisesta omassa työssään se ei tarkoita, että sitä ei toteutettaisi missään nuorisotyön toimintaympäristössä. Resursointi- ja allokontifunktiota toteutetaan pääsääntöisesti nuorisopolitiikalla ja siltä saralta en saanut opinnäytetyöhöni haastateltavia.

5.2 Opinnäytetyön luotettavuus

Tämä on ensimmäinen opinnäytetyöni, joten opinnäytetyö on ollut minullekin harjoittelua ja olen täysin tietoinen siitä. Opinnäytetyöstä varmasti löytyy virheitä, joita kokenut tutkija ei tekisi.

Opinnäytetyöni tutkimuksen luotettavuutta voi kyseenalaistaa sillä, että otanta oli pieni sekä vastaukset perustuvat yksittäisten nuorisotyöntekijöiden kokemuksiin eetoksen ja perusfunktioiden toteutumisesta heidän työssään ja työpaikallaan.

Luotettavuutta opinnäytetyöhön voisi lisätä esimerkiksi vertaamalla muutaman samassa nuorisotyön toimintaympäristöissä työskentelevien kokemuksia keskenään sekä myös muihin eri toimintaympäristöissä työskentelevien kokemuksiin.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymyksen vastauksista ei voi yleistää koko nuorisotyön kentälle yhtenäistä vastausta eetoksen ja perusfunktioiden toteutumisesta, se vaatisi perusteellista ja laaja-alaista tutkimista.

LÄHTEET

Cederlöf, P. 1998. Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2013/05/19Nuorisotyxn_merkitys.pdf [viitattu 5.1.2024].

Cederlöf, P. 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 45. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja E: Yhteisjulkaisut 1/2004. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

Cederlöf, P. 2017. Eetos, ihminen ja etiikka – näkökulmia nuorisotyöstä ja nuorisotyölle. Teoksessa Hoikkala, T. & Kuivakangas, J. (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 196, 52–74. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2017/12/hoikkala-kuivakangas-kenen-nuorisotyö.pdf> [viitattu 5.1.2022].

Gretschel, A. 2012. Järki, tunteet ja dialogisuuden haasteet kunnallisen nuorisotyön perustehtävän määrittelyssä – nuoriso-ohjaajien näkökulmasta. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 128. Helsinki: Hakapaino. 172–173.

Gretschel, A., Junttila-Vitikka, P. & Puuronen, A. Suuntaviivoja nuorisotoimialan määrittelyyn ja arviointiin. 2016. Helsinki: Unigrafia.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2022. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakuri.finna.fi/> [viitattu 31.4.2024].

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. 15–17. painos.

Kallinen, T & Kinnunen, T. Etnografia. Teoksessa Vuori, J (toim.) s.a. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/> [viitattu 31.4.2024].

Kiilakoski, T., Kinnunen, V. & Djupsund, R. 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 5. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-456-203-4> [viitattu 5.1.2024].

Kivijärvi, A., Kauppinen, E., Kiilakoski, T. & Leskinen, J. 2022. Hidasta kasvua ja lisääntyviä vastuita. Kunnallinen nuorisotyö Suomessa 2021. Nuorisotutkimusseuran/ Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja 238. Hansaprint 2022.

Kiviniemi, K. 2018. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 5. uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kuntalaki 10.4.2015/410.

Lapsi- ja nuorisopoliittinen ministerityöryhmä. 2020. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023. Tavoitteena nuoren merkityksellinen elämä ja osallisuus yhteiskunnassa. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-697-3> [viitattu 5.1.2024].

Launonen, P. 2012. Kirkon nuorisotyö – hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76.

Nieminen, J. 1995. Nuorisossa tulevaisuus. Suomalaisen nuorisotyön historia. Nuorisotutkimusseura r.y. Helsinki: Lasten Keskus.

Nieminen, J. 2007a. Vastavoiman hahmo. Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, T. & Kuivakangas, J. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76.

Nieminen, J. 2007. Vastavoiman hahmo – nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76.

Nuorisolaki 21.12.2016 1285/2016.

Puusa, A., Juuti, P. & Aaltio, I. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/> [viitattu 31.1.2024].

Saaranen-Kauppinen, A & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html [viitattu 31.1.2024].

Silvennoinen, H. 2001. Kunnallisen nuorisotyön arviointi. Nuorisotutkimusverkosto ja Nuorisoasiain neuvottelukunta. Pieksämäki: Nuorisotutkimusverkosto ja Nuorisoasiain neuvottelukunta.

Soanjärvi, K. 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kesyttämässä. Kasvatustieteen väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Viitanen, R. 2007. Nuorisojärjestöt ja niiden muutos 2000-luvun Suomessa. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76.

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. Juva: PS-Kustannus. 5. päivitetty painos. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/> [viitattu 31.1.2024].

HAASTATTELURUNKO

Nuorisotyön eetos

Voluntarismi

Voluntarismilla nuorisotyössä tarkoitetaan sitä, että nuorella on mahdollisuus osallistua vapaaehtoisesti nuorisotyöhön tai jättäytyä siitä pois ilman oikeudellisia seuraamuksia. Tämän lisäksi voluntarismilla nuorisotyössä tarkoitetaan toiminnan organisoinnissa tapahtuvaa vapaaehtoisuutta sekä toiminnan rahoitukseen liittyvää vapaaehtoisuutta (esim. veikkaus).

1. Kerro, kuinka nuorten vapaaehtoinen osallistuminen näkyy mielestäsi työssäsi.
2. Millaista vapaaehtoisuutta mielestäsi toiminnan organisoinnissa näkyy? Vai onko sitä ollenkaan?
3. Onko rahoituksessa mukana vapaaehtoisuutta?

Nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus

Tällä tarkoitetaan sitä, että hyväksyttävänä pidettävät ja nuorten kasvua tukevat tarpeet on huomioitu. Tämän toteutuminen on vahvasti kontaktityötä tekevän nuorisotyöntekijän vastuulla. Tähän sisältyy myös se, että nuorisotyöntekijän ja nuoren suhde perustuu molemminpuoliseen vuorovaikutukseen.

1. Kerro, kuinka nuorten tarpeet ja itsemääräämisoikeus on mielestäsi otettu huomioon työssäsi.
2. Toteutuuko mielestäsi työssäsi molemminpuolinen vuorovaikutus? Millä tavoin?

Nuorten kansalaisuuden lujitus

Tällä tarkoitetaan sitoutumista nuorten kansalaisvalmiuksien kehittämisen tukemiseen sekä yhteisön että yhteiskunnan jäseneksi kasvattamiseen. Nuori nähdään toimijuuden näkökulmasta sekä nuori on osa yhteisöä ja yhteiskuntaa ja on niiden aktiivinen jäsen. Esimerkiksi nuoret voivat olla osa yhteisöä, jonka heitä koskevaan päätöksentekoon he osallistuvat nuorisotyön tukemana.

1. Kerro, millä tavoin mielestäsi työssäsi on sitouduttu nuorten kansalaisuuden lujittamiseen.
2. Millä tavoin mielestäsi työssäsi nuoret näyttävät aktiivisina, kykenevinä ja osallistuvina jäseninä?

Aikuisten kasvatusoikeuden ja kasvatustavustuun tunnustus

Aikuisten rooli on merkittävä nuorisotyön tavoitteiden asettelussa, sisällössä ja toiminnan organisoimisessa. Nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioitus ja socialisaation yhdistäminen on aikuisen vastuulla. Aikuisen rooli vaihtelee suorasta ohjauksesta aina nuorten omien toimintaryhmien mahdollistavien rakenteiden luomiseen ja ylläpitoon.

1. Kerro, millainen rooli aikuisella on mielestäsi työssäsi.

Arvopohjan relatiivisuus ja pluralistisuus

Arvopohjan relatiivisuudella (suhteellisella) tarkoitetaan sitä, että nuorisotyössä ei ole olemassa yleispäteviä arvoperustoja, joita voisi soveltaa koko nuorisotyön kenttään ohjaavina yhtenäisinä kasvatustavoitteina ja/tai toimintasääntöinä. Toisin sanoen, ei ole yhtä tapaa toteuttaa nuorisotyötä.

1. Kerro, kuinka nuorisotyön arvopohjan relatiivisuus näkyy mielestäsi työssäsi.

Pluralistisella (moniarvoisuudella) tarkoitetaan sitä, että nuorisotyössä on mukana muista erilaisista arvoperustoista tulleita tahoja, toimintatapoja ja pedagogiikkoja.

1. Kerro, kuinka arvopohjan pluralistisuus näkyy mielestäsi työssäsi.

Nuorisotyön perusfunktiot

Sosialisaatiofunktio

Tällä tarkoitetaan nuorten liittämistä kulttuurin, yhteiskunnan ja lähiyhteisön jäseniksi. Tavoitteena on siirtää kulttuurissa ja yhteiskunnassa hyväksi todettuja arvoja, rooleja, toimintamalleja sekä käyttäytymistapoja nuoriin. Socialisaatio pitää sisällään vanhan kulttuuriperinnön juurruttamisen nuoriin mutta samalla myös erilaisten taitojen, tietojen, arvojen ja toimintatapojen opettamisen. Niiden avulla nuorten osallistuminen yhteiskunnan ja yhteisöjen uudistamiseen ja kehittymiseen mahdollistuu. Socialisaation avulla nuoret voivat omaksua, muuttaa tai hylätä heille tarjottuja malleja.

1. Kerro, kuinka mielestäsi työssäsi toteutetaan nuorten socialisaatiota.
2. Millaisia asioita sen kautta mielestäsi työssäsi tuodaan nuoriin?

Keskeinen osa sosialisaatiota on poliittinen socialisaatio. Poliittisen socialisaation tarkoitus on opettaa nuorille kansalaisyhteiskunnan sekä poliittisen järjestelmän toimintatapoja. Tämä mahdollistaa nuorille yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja osallistumisen (esim. demokratiakasvatus ym.).

1. Onko työssäsi mielestäsi mukana poliittista socialisaatiota?
 - a. Kerro millaista.

Personalisaatiofunktio

Personalisaatiofunktioilla tarkoitetaan nuoren tukemista ja ohjaamista hänen kehittyessä itsekseen. Tavoite on tukea ja ohjata nuorta itsenäiseksi sekä se, että nuori oppii tunnistamaan omat tarpeensa ja pyrkimyksensä. Tämä vaatii sitä, että nuorisotyössä tunnistetaan, tunnustetaan ja tuetaan nuoren yksilöllisyyttä, uniikkiutta ja omaleimaisuutta. Nuorten tarpeiden kunnioitus ja kuuleminen on tärkeä osa tätä perusfunktiota.

1. Kerro, kuinka mielestäsi työssäsi personalisaatiofunktiota toteutetaan.
2. Kerro, kuinka nuorten tarpeita kunnioitetaan ja kuullaan mielestäsi työssäsi.

Kompensaatiofunktio

Kompensaatiofunktion tehtävä on paikata edellä mainittujen funktioiden puutteita ja korjata niitä. Tämän kohdalla voidaan puhua korjaavasta nuorisotyöstä. Kompensaatiofunktion ajatus on auttaa ja ohjata nuoria, joilla on syystä tai toisesta ongelmia liittyä yhteiskuntaan tai toteuttaa omia mahdollisuuksiaan. Toiminta keskittyy heikoimmassa asemassa oleviin sekä erityisryhmien nuoriin, toiminnan avulla pyritään korjaamaan nuorten yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja henkilökohtaisen elämänhallinnan pulmia ja puutteita.

1. Onko työssäsi mielestäsi mukana korjaavaa nuorisotyötä? Millaista?
2. Onko työssäsi mukana heikommassa asemassa/erityistarpeisia nuoria?
3. Millä tavoin työsi kautta mielestäsi pystyy korjaamaan nuorten yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja elämänhallinnan ongelmia?

Resursointi- ja allokontifunktio

Resursointi- ja allokontifunktio tarkoittaa vaikuttamista yhteiskunnan nuorille antamiin resursseihin sekä niiden kohdentamiseen. Nuoret pystyvät vaikuttamaan nuorisotyön kautta heitä koskeviin asioihin. Tätä funktiota toteutetaan pääsääntöisesti nuorisopoliti

kalla ja tämän funktion toteuttaminen on ensisijaisesti nuorisopolitiikan tehtävä. Kasvatuksellinen nuorisotyö toteuttaa kolmea edellä mainittua funktiota.

1. Kerro, millä tavoin mielestäsi työssäsi tämä perusfunktio huomioidaan.
2. Onko työssäsi mielestäsi mukana nuorisopolitiikkaa?
3. Kuinka nuoret huomioidaan resurssien jaossa ja päätöksenteossa mielestäsi työssäsi?

